

IZVEŠTAJ VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE ZA 2024. GODINU

Beograd, 2025.

**IZVEŠTAJ O RADU VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE
ZA 2024. GODINU**

Beograd, 2025.

SADRŽAJ

Uvodna reč direktorke Viktimološkog društva Srbije.....	4
MISIJA, CILJEVI I ZADACI	6
AKTIVNOSTI VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE U PERIODU 1.1.-31.12.2024.....	7
Opšti poslovi	7
<i>Članstvo u VDS</i>	7
<i>Jačanje kapaciteta VDS tima</i>	9
<i>Biblioteka VDS</i>	9
<i>Konkurisanje za projekte</i>	9
Zalaganje za podizanje društvene svesti o pravima i položaju žrtava.....	10
<i>Nagrade Viktimološkog društva Srbije za 2024. godinu</i>	10
<i>Obeležavanje Evropskog dana žrtava</i>	11
<i>Nacionalni mehanizam za prevenciju torture</i>	16
<i>Zalaganje za prava žrtava rodno baziranog nasilja uopšte i posebno nasilja u porodici, na radnom mestu i u obrazovnim institucijama</i>	17
<i>Učešće u radnim grupama Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU)</i>	18
<i>Priprema komentara za nacрте zakonskih tekstova</i>	18
<i>Istraživačka grupa VDS za femicid i njen rad u okviru Evropske opservatorije za femicid</i>	18
Istraživanja.....	20
<i>Analiza podrške žrtvama oružanog nasilja na Zapadnom Balkanu</i>	20
<i>Razvijanje na dokazima zasnovanih preporuka za efikasnije sprečavanje i smanjenje rizika od rodno zasnovanog nasilja upotrebom vatrenog oružja</i>	20
<i>Zajednička istraživačka agenda o seksualnom nasilju nad decom u zemljama sa niskim i srednjim prihodima</i>	21
Edukacija	22
<i>Obuka za rad sa žrtvama nasilja</i>	22
<i>Obuka za jačanje kapaciteta za reagovanje na seksualno nasilje na fakultetima u Srbiji</i>	22
<i>Rodna diskriminacija na tržištu rada: oblici, podrška žrtvama i zakonska regulativa</i> ..	22
<i>Radionice za prevenciju i prepoznavanje nasilja za decu</i>	23
Pružanje podrške žrtvama kriminaliteta	24
<i>Služba VDS info i podrška žrtvama</i>	24
<i>Formiranje nacionalne telefonske SOS linije za žene sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja koja će raditi po feminističkim principima</i>	26
<i>Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži!</i>	27
Izdavačka delatnost	31

<i>Časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu Temida</i>	31
Ostale aktivnosti.....	35
UČEŠĆE ČLANOVA I ČLANICA VDS U RADU ORGANA I TELA MEĐUNARODNIH I DOMAĆIH ORGANIZACIJA I MREŽA	37
UČEŠĆE ČLANOVA I VOLONTERA VDS NA STRUČNIM I NAUČNIM SKUPOVIMA I SEMINARIMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU	38
(U ime VDS ili sa prezentacijama aktivnosti VDS i sa njima povezanim viktimološkim temama)	38
MEDIJSKO ISTUPANJE ČLANOVA VDS	39
DONATORI	40

Uvodna reč direktorke Viktimološkog društva Srbije

Na samom početku želim da se zahvalim svim osobama angažovanim u Viktimološkom društvu Srbije (VDS), saradnicima/cama i članicama/članovima VDS koji su doprineli da iza sebe imamo još jednu godinu u kojoj je VDS dosledno sprovodilo svoju misiju zacrtanu pre 27 godina.

U 2024. godini nastavljene su naše stalne aktivnosti: Pružanje podrške žrtvama; Izdavačka delatnost koja uključuje izdavanje časopisa Temida; Obeležavanje Evropskog dana žrtava i organizovanje Godišnje konferencije VDS. Nastavljena je četvorogodišnja saradnja sa organizacijom Kvinna till Kvinna i rad na podizanju kapaciteta VDS i temeljnijem radu na planiranju i realizaciji stalnih aktivnosti. Dugogodišnji rad na jačanju pozicije VDS na lokalnom nivou nastavljen je i tokom 2024.g. Nastavljena je i učvršćena saradnja sa Gradskim centrom za socijalni rad odeljenjem Novi Beograd, MUP RS odeljenjem Novi Beograd i Centrom za brigu o starima, deci i osobama sa invaliditetom „Novi Beograd“. Pored toga ove godine započeta je saradnja sa školskim i predškolskim ustanovama sa Novog Beograda.

Nova iskustva specifična za 2024. godinu su bila sledeća:

- Ciljna grupa VDS su u prethodnim godinama većinski bile odrasle osobe, a u 2024. godini po prvi put je realizovana serija radionica za prevenciju i reakciju na rodno bazirano nasilje u jednoj srednjoj školi u Beogradu. Takođe VDS je prvi put počelo sa realizacijom individualnih radionica za decu, žena, koje dolaze na konsultacije u VDS, vezano za nasilje koje su pretrpele. Radionice su osmišljavane na osnovu mapiranih potreba dece i pokazale su se kao dobra praksa iz više razloga: Žene su bile sigurne da su im deca zbrinuta tokom konsultacija, a istovremeno su deca imala koristno i na kreativni način iskorišćeno vreme. Sa druge strane, na taj način, tim VDS, je dobijao još jedan uvid vezan za viktimizaciju majke, deteta i čitave porodice, što je bio još jedan element za osmišljavanje i struktuiranje plana podrške.
- Novo iskustvo i novi izazovi bili su vezani za pokretanje Peticije za uspostavljanje 3. i 4. maja kao dana sećanja na žrtve masovnih ubistava u Srbiji. Neposredni povodi za pokretanje ove peticije još su veoma bolni za tim VDS i čitavu Srbiju. Svakako bi bili mnogo srećniji da nismo morali da pokrećemo pomenutu inicijativu te shodno tome osećanja su nam bila pomešana kada je ova inicijativa usvojena i kada su 3. i 4. maj proglašeni danima sećanja na žrtve masovnih ubistava u Srbiji.
- U prethodnoj godini VDS je ostvarilo saradnju sa Bitef teatrom iz Beograda i glumicom Marijom Mašom Dakić, koji su donirali VDS polovinu prihoda ostvarenog u pretpremijernom izvođenju predstave Prima facie u februaru mesecu.
- Nastavljajući dugogodišnju saradnju sa Kazneno popravnim zavodom za žene u Požarevcu, VDS je povodom 8. marta Međunarodnog dana žena organizovalo

humanitarnu akciju prikupljanja knjiga za biblioteku zavoda. Zahvaljujem se svim članovima tima i prijateljima VDS koji su donirali knjige tom prilikom.

Na žalost, kraj 2024. godine je obeležilo još jedno masovno stradanje u Srbiji, u Novom Sadu koje je uznemirilo čitavu Srbiju i nedvosmisleno ukazao da ima još mnogo posla vezanog za prevenciju različitih oblika stradanja i rada na sistemskoj i pojedinačnoj podršci direktnim i indirektnim žrtvama. VDS će u tom pravcu raditi u 2025. godini.

Na kraju želim da se zahvalim svim donatorima i osobama koje su na različite načine podržale rad VDS u prethodnoj godini.

Hvala na poverenju,

Jasmina Nikolić,

Direktorka VDS

MISIJA, CILJEVI I ZADACI

Viktimološko društvo Srbije (VDS) je nezavisno i neprofitno udruženje građana, koje je osnovano 12. novembra 1997. godine s ciljem da okupi što veći broj istraživača, eksperata i aktivista zainteresovanih da rade na razvoju viktimologije kao akademske discipline i unapređenju prava i zaštite žrtava kriminaliteta, rata i kršenja ljudskih prava, bez obzira na njihov pol, versku i religijsku pripadnost, politička opredeljenja ili druge karakteristike.

Misija VDS je zalaganje za unapređenje prava svih žrtava i stvaranje takvih društvenih uslova u kojima će žrtve moći da ostvaruju svoja prava i zadovolje svoje potrebe bez problema, kao i uspostavljanje društvene strukture koja će omogućiti da svi oni čija su prava povređena mogu da se oporave i reintegrišu u društvenu zajednicu.

VDS je član Evropskog pokreta u Srbiji i Saveza ženskih nevladinih organizacija „Mreža Žene Protiv Nasilja“; osnivač je i član Asocijacije *Zajednička akcija ZA istinu i pomirenje*. VDS je član brojnih međunarodnih i evropskih organizacija: Svetskog viktimološkog društva, Evropske podrške žrtvama/Victim Support Europe, Međunarodnog naučnog i profesionalnog savetodavnog tela u okviru Programa Ujedinjenih nacija za sprečavanje kriminaliteta i krivično pravo (ISPAC-International Scientific and Professional Advisory Council of the United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme), Međunarodne mreže organizacija koje se bore protiv nasilja vatrenim oružjem (IANSA).

Glavne aktivnosti VDS su:

- Predlaganje izmena i dopuna zakona i zalaganje za njihovu primenu;
- Praćenje položaja žrtve u krivičnom postupku (monitoring);
- Pomoć i podrška žrtvama kriminaliteta;
- Naučno istraživanje različitih oblika viktimizacije, njihovih posledica i načina prevencije, kao osnove za dalje kreiranje odgovarajuće politike u pogledu poboljšanja položaja žrtava kriminaliteta i rata i zaštite njihovih prava;
- Zalaganje za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima;
- Istina i pomirenje;
- Izdavačka delatnost;
- Organizovanje naučnih i stručnih skupova i
- Edukacija.

U ovim aktivnostima ogleda se kontinuitet rada Društva na ostvarivanju dugoročnih ciljeva u pogledu poboljšanja položaja žrtava, stvaranja novih institucija, vladavine prava i prevencije kriminaliteta i konflikata.

AKTIVNOSTI VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE U PERIODU 1.1.-31.12.2024.

Tokom 2024. godine aktivnosti VDS su se sprovodile prema Programu rada VDS koji je usvojila Skupština Viktimološkog društva Srbije na sednici koja je održana 28. februara 2024. godine.

Opšti poslovi

Članstvo u VDS

U toku izveštajnog perioda u VDS su se učlanile tri osobe, dok je jednoj prestalo članstvo na lični zahtev. Aktivnosti vezane za članstvo su samofinansirajuće, a za ove aktivnosti u 2024. bile su zadužene dr Sanja Ćopić i Milica Luković Radaković.

Informisanje članova VDS i javnosti o projektima i drugim aktivnostima

Tokom izveštajnog perioda, članovi VDS, koji su na mailing listi *VDS info*, dobijali su redovno informacije o projektima koji su u toku, publikacijama koje su izašle iz štampe, skupovima u organizaciji VDS, aktivnostima Evropske podrške žrtvama, viktimološkim i drugim skupovima i slično.

Redovno je ažurirana internet stranica Društva na kojoj se mogu naći sve informacije o radu Društva – projektima, publikacijama, skupovima i slično. Informacije su dostupne na srpskom i engleskom jeziku. Za održavanje internet stranice tokom izveštajnog perioda bila je zadužena Milica Luković Radaković, dok je za administriranje internet stranice zadužena Tatjana Orej.

Pored internet stranice, VDS ima naloge na društvenim mrežama: Facebook, Instagram i X nalog što doprinosi povećanju vidljivosti Društva i njegovih aktivnosti. VDS ima i Youtube kanal.

Facebook (FB) stranica VDS¹ je 31.12.2024. godine imala 2741 profila². U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine 2609 osoba je dobilo informaciju o nekoj aktivnosti VDS.³ U toku 2024. godine statistika beleži da je FB profil VDS posećen od strane 791 drugih

¹ Podaci su dobijeni na osnovu uvida u Meta business suite, za period 01.01.2024.-31.12.2024. godine. VDS nema plaćeni reach (doseg), veće je on isključivo organski. Organski domet su osobe koje vide sadržaj na svom fidu kada se objavi, ljudi koji vide slike i albume ili korisnike koji vide spominjanje profila u svom fidu.

² U odnosu na 2023. godinu je to više za 6,8% pratilaca, odnosno za 186 novih profila koji su zapratili FB stranicu VDS.

³ U odnosu na isti period 2024. beleži se porast za 8,2%. Od ukupnog broja profila (2741) koji prate našu stranicu 85,2% čine žene, dok 14,8% njih su muškarci. Dalja merenja beleže da su pratioci dominantno iz Beograda 39,8%, a potom iz Kragujevca, Novog Sada, Niša i Pančeva. Pored pratilaca iz Republike Srbije, zabeleženi su pratioci iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore i Nemačke. Neophodno je naglasiti da Meta business suite prikuplja podatke na osnovu informacija koje su osobe ostavile prilikom kreiranja profila i/ili zabeleženih signala prilikom uključivanja lokacije na uređajima. Ovi podaci se ne mogu uzimati kao 100% relevantni budući da ovakve informacije ne moraju biti u potpunosti istinite.

profila, što je porast za 30,4% u odnosu na 2023.⁴ Zabeleženo je da je najveća posećenost na FB stranici VDS bila tokom februara i maja, a potom u periodu od septembra do decembra 2024. godine. Posećenost stranice može se dovesti u vezu sa tim što su tokom februara 2024. godine aktivnosti bile posevećene obeležavanju Evropskog dana žrtava i pokretanju peticije da se 3. i 4. maj proglaše Danima sećanja na žrtve masovnih ubistava. Putem društvenih mreža distribuirani su različiti sadržaji (postovi, reels-ovi, linkovi, video materijali, kao i QR kodovi) sa ciljem da se skrene pažnja javnosti kako bi se prikupilo što više potpisa građana i građanki. Povećanu posećenost profilu tokom septembra i novembra možemo dovesti u vezu sa održavanjem godišnje konferencije VDS. Tokom septembra meseca aktivno je rađeno na predstavljaju plenarnih izlagačica i izlagača i radova učesnika i učesnica konferencije a objave koje su kreirane tokom novembra 2024. godine odnosile su se na prezentovanje održavanja konferencije. Tokom 2024. godine povećan je *content interaction* (interakcija sa sadržajem): 73 u odnosu na 2023. godina kada je iznosilo svega 9.

Instagram stanica VDS je na dan 31.12.2024. godine imala 824 pratioca.⁵ Instagram stanica VDS posećena je 2402 puta; što je povećanje za 193,6% u odnosu na 2023. Najveći broj poseta beleži se u februaru, maju, julu, novembru i decembru. U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine domet instagram profila VDS je 16913, što je znatno povećano u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom 2024. godine objavljen je 121 različit post (fotografije i video snimci) i 108 story/priča (objava koja je dostupna 24h) dok je content interactions 1300 i povećana je u odnosu na 2023. godinu čak 100%.

Web site VDS: www.vds.rs

Facebook: viktimoloskodrustvosrbije

Instagram: viktimolosko.drustvo

X: @vdsrbija

Youtube kanal: @viktimoloskodrustvosrbije-5548

Postavljanjem informacija na društvenim mrežama i istupanjem članova Društva u medijima doprinosi se povećanju vidljivosti Društva i njegovih aktivnosti. Sve aktivnosti vezane za informisanje članova i javnosti o projektima i aktivnostima VDS i ažuriranje internet stranice i naloga na društvenim mrežama su samofinansirajuće. Za ove aktivnosti u 2024. bile su zadužene Milica Luković Radaković i Mirela Osmanović.

Rad organa VDS

Tokom 2024. godine održana je redovna sednica Skupštine VDS (usvajanje izveštaja o radu VDS za 2023., finansijskog izveštaja za 2023. i programa rada za 2024. godinu). Direktorka i Upravni odbor VDS obavljali su svoje redovne poslove predviđene Statutom VDS. Upravni odbor je imao tri sednice.

⁴ Poseta profila se razlikuje od dometa, jer posebna poseta profilu znači da je korisnik samoinicijativno posetio profil FB profila bilo prilikom pretrage ili je posebno posetio profil inspirisan prethodno objavom koji je zapažena na svom početnom news feedu. Prilikom ulogovanja na platformu Facebook, news feed predstavlja naslovnu stranu, na tom mestu su grupisane objave i aktivnosti prijatelja i stranica čiji ste fanovi.

⁵ U odnosu na 2023. godinu stranicu je zapratilo 233 novih pratilaca. U najvećem procentu instagram stranicu VDS prate osobe ženskog pola 84,8%, dok je pratilaca muškog pola 15,2%. Instagram beleži da su pratioci dominantno iz Beograda i Novog Sad potom i iz Niš, Kragujevca i Pančeva. Pored pratilaca iz Srbije, tu su i oni iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore, Nemačke i Slovenije.

Jačanje kapaciteta VDS tima

Tokom 2024. godine radilo se na jačanju kapaciteta tima VDS koji je bio neposredno uključen u realizaciju aktivnosti. Na jačanju kapaciteta se radilo kroz učešće članica VDS tima na nizu radionica u organizaciji različitih organizacija i fondacija, o čemu više informacija ima u delu izveštaja o učešću članova/članica VDS na naučnim i stručnim skupovima. Pored toga, početkom jula 2024. godine organizovan je sastanak za jačanje tima, koji je organizovan na Fruškoj gori. U cilju jačanja kapaciteta tima, prof. dr Sanja Čopić je prošla obuku pod nazivom *Anti-Corruption Essentials*, u organizaciji Kvinna Till Kvinna.

Biblioteka VDS

Tokom izveštajnog perioda uvećavan je fond knjiga. VDS biblioteka trenutno raspolaže sa 1875 naslova iz domena viktimologije, prava, kriminologije, studija roda, istine i pomirenja, ljudskih prava, restorativne pravde i drugih oblasti. Pored toga, VDS biblioteka raspolaže i sa velikim brojem časopisa, od kojih 2 časopisa VDS dobija redovno, putem razmene: *Revija za kriminalistiko in kriminologijo* i *Pravni zapisi*. Jedan broj časopisa je poklon VDS od strane članica VDS ili ustanova sa kojima VDS saraduje: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović poklanja VDS biblioteci svoje primerke časopisa *The International Journal of Restorative Justice*. Najzad, biblioteka VDS raspolaže i bogatim izborom audio i video materijala.

VDS biblioteka je dostupna svim članovima Društva. Od novembra 2007. godine korišćenje biblioteke uključeno je u cenu članarine, dok osobe koje nisu članovi VDS mogu da se učlane u biblioteku. Od 2007. godine, u biblioteku VDS učlanila se 101 osoba. Informacije o radu biblioteke, kao i sadržaj VDS biblioteke dostupni su na <https://vds.rs/vds-biblioteka/>.

Nabavka knjiga za biblioteku se najvećim delom ostvaruje putem poklona i dobijanja primeraka knjiga za prikazivanje u naučnom časopisu Temida. Poslovi u vezi sa održavanjem i korišćenjem biblioteke su samofinansirajući i volonterski. Tokom izveštajnog perioda za VDS biblioteku bila je zadužena Milica Luković Radaković.

Konkurisanje za projekte

Jedna od stalnih aktivnosti VDS je traženje sredstava za projekte i dalje razvijanje strategije dugoročnijeg i stabilnijeg finansiranja. Tokom izveštajnog perioda VDS je konkurisalo za ukupno 11 projekata (samostalno ili u partnerstvu). Od tog broja, u 2024. godini sredstva su dobijena za realizaciju četiri projekta.

Zalaganje za podizanje društvene svesti o pravima i položaju žrtava

Nagrade Viktimološkog društva Srbije za 2024. godinu

Viktimološko društvo Srbije je 2009. godine ustanovilo tri nagrade:

- Nagradu za doprinos unapređenju prava žrtava
- Nagradu za doprinos razvoju nekonfliktnog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju ratom i ratnim zločinima „Treći put“
- Nagradu talentovanom mladom istraživaču/istraživačici

Nagrada za doprinos unapređenju prava žrtava dodeljuje se pojedincima/pojedinkama ili organizacijama koji su svojim aktivnostima ili zalaganjima dali veliki i trajan doprinos unapređenju prava žrtava i ostvarivanju ciljeva zbog kojih je Društvo osnovano. Ove godine nagrada je dodeljena glumici ***Mariji Maši Dakić***.

Marija Maša Dakić je pažnju javnosti privukla predstavom „Prima facie“ u režiji Anje Suše, a po tekstu Suze Miller, koju je maestralno odigrala u Bitef teatru. Ovom monodramom Maša je uspela da pokrene važna pitanja vezana za neosetljivost pravosudnog sistema prema žrtvama seksualnog nasilja, potom da svojim medijskim istupanjima da podršku svim ženama koje su se suočile sa rodno baziranim nasiljem i doprinese povećanju vidljivosti organizacija koje pružaju pomoć i podršku ženama i devojkaama žrtvama seksualnog nasilja. Ovom nagradom želimo da se zahvalimo Maši na svemu što je uradila, ali i da ukažemo na veliki značaj i promene koje mogu da učine javne ličnosti na polju podizanja svesti javnosti vezano za rodno bazirano nasilje, ali i da daju podstrek da se otvoreno i bez osuđivanja govori o seksualnom nasilju nad ženama.

Nagrada „Treći put“ se dodeljuje pojedincima/pojedinkama ili organizacijama koji su svojim aktivnostima ili zalaganjima dali poseban doprinos razvoju nekonfliktnog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju posledicama rata i izgradnji mira u Srbiji. Ove godine je nagrada **Treći put** dodeljena ***dr Bojanu Đokiću***.

Dr Bojan Đokić je postdoktorski stipendista Međunarodnog instituta za istraživanje Holokausta, Jad Vašem, u Jerusalimu. Svojim naučno-istraživačkim i aktivističkim radom dao je značajan doprinos borbi za unapređenje prava žrtava, kulturi sećanja i razvoju sveobuhvatnog pristupa bavljenju posledicama Drugog svetskog rata i oružanih sukoba tokom poslednje decenije 20. veka na prostoru bivše Jugoslavije. U svom radu posebnu pažnju skreće na problem nestalih lica tokom oružanih sukoba u bivšoj Jugoslaviji, posebno na Kosovu i Metohiji, značaj podrške porodicama stradalih i izgradnju mira u Srbiji.

Nagrada talentovanom mladom istraživaču/istraživačici dodeljuje se mladima za posebno kvalitetan naučno-istraživački rad iz oblasti viktimologije, a ima za cilj podsticanje mladih za bavljenje naučno-istraživačkim radom u oblasti viktimologije. Ove godine nagrada je dodeljena: ***Mioni Vasić*** i ***Nadi Ignjatović*** za kvalitetno urađene i uspešno odbranjene master radove iz oblasti viktimologije na Univerzitetu u Beogradu-Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.

Miona Vasić je uradila i uspešno odbranila master rad pod nazivom „*Karakteristike nasilne viktimizacije dece tokom smeštaja u domu za decu bez roditeljskog staranja Spomenak*“. Kroz ovaj rad je pokazala talenat za bavljenje istraživačkim radom, posebno u domenu viktimoloških istraživanja, kao i primene kvalitativne metodologije. Iskustva stečena kroz

ovo istraživanje dragocena su i za njen rad na poziciji stručnog radnika-vaspitača u domu „Spomenak“, što će joj omogućiti da povezuje teoriju, istraživanje i praksu. Verujemo da će ova nagrada bila važan podsticaj za Mionu da nastavi da se bavi naučno-istraživačkim radom, posebno u domenu viktimologije, što će kroz doktorske studije, na kojima j trenutno, i raditi.

Nada Ignjatović je uradila i uspešno odbranila master rad pod nazivom „*Analiza medijskog izveštavanja o femicidu u Srbiji*“. Nađa je pokazala istraživačku radoznalost, dobro snalaženje u primeni kvalitativne analize, kao i povezivanju teorije i nalaza istraživanja. Rad pruža dobar osnov za dalje zalaganje za reforme medijskog izveštavanja o ovom ali i drugim osetljivim temama i oblicima nasilja, posebno nad ženama i decom. Verujemo da će ova nagrada bila važan podsticaj za Nađu da nastavi da se bavi naučno-istraživačkim radom, posebno u domenu viktimologije.

Obeležavanje Evropskog dana žrtava

Povodom obeležavanja Evropskog dana žrtava u 2024. godini VDS je želelo da podseti da sve žrtve i njihove potrebe moraju biti prepoznate, a njihova prava u potpunosti poštovana. Tim povodom VDS je izdalo [saopštenje za javnost](#) u okviru kojeg je posebno skrenuta pažnja na direktne i indirektne žrtve masovnih ubistava koja su se desila u Srbiji, a posebno na dva masovna ubistva 3. i 4. maja 2023. godine, kao i na to šta je sve neophodno uraditi kako bi se odgovorilo na potrebe svih žrtava, pružila podrška, razvila kultura sećanja i sprečilo da se masovna stradanja ponove.

Takođe, VDS je na Evropski dan žrtava pokrenulo inicijativu da se 3. i 4. maj proglaše Danima sećanja na žrtve masovnih ubistava u Srbiji.⁶ Neposredni povod za pokretanje ove inicijative su bila masovna ubistva u Ogllednoj osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar” u Beogradu 3. maja 2023. i Malom Orašju i Duboni 4. maja 2023. godine, u kojima je život izgubilo 19 osoba, mahom dece i mladih, dok je njih 19 teško povređeno. Na ovaj način VDS je želelo da ova dva događaja, ali i ostala masovna ubistva u Srbiji, ostanu zapamćena i da se pošalje jasna poruka javnosti i državi da tako nešto ne sme da se ponovi i da žrtve ne smeju da se zaborave. Peticiju je potpisalo preko 11.000 građana i građanki. Na osnovu odluke Vlade Republike Srbije od 19. septembra 2024. godine, 3. i 4. maj su ustanovljeni kao Dani sećanja na žrtve masovnih ubistava u Srbiji. Izvod iz obrazloženja odluke Vlade Republike Srbije:

„Ustanovljavanjem Dana sećanja na žrtve masovnih ubistava država i društvo daju doprinos izgradnji kulture sećanja za sve koji su nastradali i šalju jasnu poruku da žrtve ne smeju da se zaborave, a ovako tragični događaji ne smeju da se ponove. Tokom ta dva dana setili bismo se svih koji su stradali u masovnim ubistvima, ali i svih koji su preživeli, kao i porodica i drugih bliskih lica svih stradalih, te kroz različite aktivnosti doprinosili podizanju svesti javnosti, posebno mladih o tome kako sprečiti da se ovako tragični događaji ponove. Ujedno bi se svake godine tokom ova dva dana uradila neka vrsta

⁶ Pokretanju ove inicijative prethodile su konsultacije sa porodicama dece i radnika obezbeđenja koji su ubijeni 3. maja 2023. godine u Ogllednoj osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar” u Beogradu i Multidisciplinarnim timom za uspostavljanje Memorijalnog centra u znak sećanja na žrtve masovnog ubistva u Ogllednoj osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar” u Beogradu, koji su pružili punu podršku pokretanju ove inicijative. Nakon dodatnih konsultacija sa porodicama stradalih i preživelim nakon masovnog ubistva koje se dogodilo 4. maja 2023. godine u Malom Orašju i Duboni, odlučeno je da se inicijativa proširi, i to tako da se oba dana, 3. i 4. maj, proglaše Danima sećanja na žrtve masovnih ubistava u Srbiji.

evaluacije onoga što je urađeno na planu prevencije nasilja i razvijale bi se preporuke i predlozi za dalje aktivnosti, posebno u školama, ali i u lokalnim samoupravama.“

POTPISI PETICIJU
DA SE 3. I 4. MAJ
PROGLASE
DANIMA
SEĆANJA NA
ŽRTVE
MASOVNIH
UBISTAVA

POTPISI PETICIJU
DA SE 3. MAJ
PROGLASI DANOM
SEĆANJA NA ŽRTVE
MASOVNIH UBISTAVA

POŠALJIMO PORUKU JAVNOSTI I DRŽAVI
DA OVAKO TRAGIČNI DOGAĐAJI NE SMEJU
DA SE PONOVE!

POTPISI PETICIJU
DA SE 3. I 4. MAJ
PROGLASE
DANIMA
SEĆANJA NA
ŽRTVE
MASOVNIH
UBISTAVA

POTPISI PETICIJU
DA SE 3. MAJ
PROGLASI DANOM
SEĆANJA NA ŽRTVE
MASOVNIH
UBISTAVA

POTPISI PETICIJU
DA SE 3. I 4. MAJ
PROGLASE
DANIMA
SEĆANJA NA
ŽRTVE
MASOVNIH
UBISTAVA

POTPISI PETICIJU
DA SE 3. I 4. MAJ
PROGLASE DANIMA
SEĆANJA NA ŽRTVE MASOVNIH UBISTAVA

Viktimološko društvo Srbije
pokrenulo je petciju
da se 3. i 4. maj proglaše danima
sećanja na žrtve masovnih
ubistava. Petcija je pokrenuta
22. februara kada se obeležava
Evropski dan žrtava.

POTPISI PETICIJU DO 10. MAJA 2024.

SKENIRAJ

POTPISI!

VDS je povodom obeležavanja Evropskog dana žrtava u saradnji sa Centrom za brigu o starima, deci i osobama sa invaliditetom „Novi Beograd“, 23. februara 2024. godine organizovalo i tribinu pod nazivom „Da svaka žrtva bude prepoznata: Novi Beograd uz vas!“. Tribini je prisustvovalo 37 osoba. Tribina je imala za cilj informisanje građana/ki o adekvatnim vidovima pomoći i podrške na lokalnu, kao i da ukaže na značaj i ulogu čitave zajednice u prevenciji nasilja i ostvarivanju prava žrtava i prevazilaženju posledica viktimizacije. Poseban fokus tokom tribine je bio na podsticanju dijaloga među građanima i predstavnicima nadležnih institucija, kako bi se procenile potrebe žrtava i ukazalo na usluge koje se nude u zajednici. Više o tribini na [linku](#).

VDS
Viktimološko društvo Srbije
Vas poziva na tribinu.

DA SVAKA ŽRTVA
BUDE PREPOZNATA:
Novi Beograd uz vas!

23.02.2024.
Od 17:30 do 19:30 časova
Milutina Milankovića 34
(Mesna zajednica Gazela)

za više informacija o tribini i volonterskim stvarima
posetite nas na [www.vds.rs](#)

066 748 84 21
011 238 80 48
061 28 8802

[www.vds.rs](#) [www.novibeograd.rs](#) [www.meznabzajednica.rs](#) [www.meznabzajednica.rs](#)

Pored navedenih aktivnosti, VDS je održalo i online predavljanje Službe VDS info i podrška žrtvama: *Značaj podrške i prevencije u radu sa žrtvama*. Online predavljanju je prisustvovalo 90 studenata i studentkinja sa različitih fakulteta Univerziteta u Beogradu, Nišu i Novom Sadu. Pored zainteresovanih studenata/kinja, predavljanju su prisustvovali profesori/ke, predstavnici/e departmana na fakultetima, kao i predstavnici različitih studentskih organizacija. Predavljanje je imalo za cilj da se studenti/kinje, kao budući stručnjaci/kinje, koji/e će u svom radu dolaziti direktno ili indirektno u kontakt sa žrtvama različitih krivičnih dela, upoznaju i razgovaraju o prevenciji viktimizacije i pružanju adekvatne podrške žrtvama različitih krivičnih dela. Poseban fokus bio je posvećen i masovnoj viktimizaciji i stradanju većeg broja žrtava u dva masovna ubistva koja su potresla Srbiju u maju 2023. godine.

Evropski dan žrtava je VDS obeležilo i gostovanjem predavnica VDS u različitim medijima (za više informacija videti deo o medijskom istupanju članova i članica VDS).

Godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije „Briga o žrtvama i putevi ka oporavku“

XIV godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije pod nazivom *Briga o žrtvama i putevi ka oporavku* održana je u Beogradu, u Hotelu Palace, 28. i 29. novembra 2024. godine. Konferencija je okupila veliki broj stručnjaka/stručnjakinja i istraživača/istraživačica, koji se iz perspektive različitih disciplina, teorijski i praktično, bave brigom o žrtvama i pružanjem pomoći i zaštite žrtvama kriminaliteta, kršenja ljudskih prava i drugih

vidova stradanja, čime je omogućena sveobuhvatna razmena iskustava i znanja.

Konferencija je okupila 91 učesnika/učesnicu iz Srbije, Hrvatske, Slovenije, Severne Makedonije, Bosne i Hercegovine, Kanade, Sjedinjenih Američkih Država, Ujedinjenog Kraljevstva, Češke Republike, Rumunije, Poljske, Izraela i Indonezije. Učesnici i učesnice konferencije bili su naučni radnici, istraživači, predstavnici sistema socijalne zaštite, policije, pravosuđa, obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva.

Konferencija je počela svečanim otvaranjem na kome su govorili:

- Prof. dr Slobodan Savić, predsednik Viktimološkog društva Srbije
- Doc. dr Snežana Vuković, pomoćnica u Ministarstvu prosvete RS, Sektor za prevenciju i zaštitu od nasilja i inkluziju osetljivih grupa u obrazovanju
- Doc. dr Dragana Ćorić, Pokrajinska zaštitnica građana-ombudsmanka
- Milka Milovanović Minić, Opština Novi Beograd, Centar za brigu o starima, deci i osobama sa invaliditetom
- Jasmina Nikolić, direktorka Viktimološkog društva Srbije

Tokom svečanog otvaranja konferencije uručene su nagrade Viktimološkog društva Srbije, čemu je više reči bilo u prethodnom delu izveštaja.

Poseban fokus tokom ovogodišnje konferencije bio je na identifikovanju inovativnih pristupa podršci žrtvama na njihovom putu ka oporavku i modela intervencije i memorijalizacije u slučaju masovne viktimizacije. Briga o žrtvama podrazumeva holistički i multidisciplinarni pristup i iznalaženje efikasnih puteva ka oporavku uz stalno osnaživanje i vraćanje žrtvama aktiviteta. To se čini posebno važnim u savremenom društvenom kontekstu, koga karakterišu različiti oblici viktimizacije na različitim nivoima. Globano posmatrano, ratovi, međunarodni terorizam i drugi oblici masovne viktimizacije, ekološki kriminalitet, nasilje nad ženama i decom čine deo svakodnevnog života ljudi širom planete, proizvodeći brojne žrtve, kojima su potrebni pomoć i podrška u prevazilaženju posledica viktimizacije i nalaženju puteva ka oporavku.

Radni deo konferencije organizovan je u formi osam tematskih sesija i četiri poster prezentacije. U okviru tematskih sesija predstavljena su ukupno 32 rada. Apstrakti izlaganja, informacije o učesnicima konferencije, članovima programskog i organizacionog odbora dostupni su u [knjizi apstrakata](#).

S obzirom na vreme održavanja konferencije i teme kojima se bavila, Konferencija VDS predstavljala je doprinos kampanji *16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama*, koja počinje 25. novembra Međunarodnim danom borbe protiv nasilja nad ženama i završava se 10. decembra Međunarodnim danom ljudskih prava.

Pored članica organizacionog odbora u realizaciji konferencije učestvovala su Tamara Stojković, volonterka u VDS, Maja Dinić i Tara Stojković, studentkinje na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Odeljenje za psihologiju, koje su bile na stručnoj praksi u VDS, kao i Mina Jevtić, studentkinja master studija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Odeljenje za psihologiju.

Organizaciju XIV godišnje konferencije Viktimološkog društva Srbije bila je delom finansirana sredstvima od plaćenih kotizacija za učešće na konferenciji, a delom su organizaciju finansijski podržali: Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija RS, Kraljevina Švedska i Fondacija Kvinna till Kvinna u okviru projekta *Zalaganje za prava žrtava rodno zasnovanog nasilja, posebno nasilja u porodici, nasilja na radu i u obrazovnim i drugim institucijama*, Grad Beograd, Gradska uprava grada Beograda, Sekretarijat za socijalnu zaštitu u okviru projekta *Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži!*, Misija OEBS u Srbiji i Agencija UN za razvoj (UNDP).

Rodna ravnopravnost i borba protiv rodno zasnovanog nasilja i femicida na Zapadnom Balkanu

VDS je u saradnji sa organizacijom FemPlatz pratilo sudske postupke u predmetima koji se tiču femicida, femicida u pokušaju i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja nad ženama. Praćenje suđenja se sprovodilo u okviru projekta AIRE centra pod nazivom *Rodna ravnopravnost i borba protiv rodno zasnovanog nasilja i femicida na Zapadnom Balkanu* koji podržava Vlada Ujedinjenog Kraljevstva. Projekat ima za cilj da se unapredi

razumevanje pitanja vezanih za rod unutar pravosuđa u zemljama Zapadnog Balkana i na taj način povećati pristup pravdi za žrtve i one koji su preživeli rodno zasnovano nasilje. Monitoring sudskih postupaka se sprovodio po metodologiji koja je razvijena u okviru projekta i to u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Severnoj Makedoniji i Crnoj Gori.

U okviru ovog projekta predstavnice VDS su tokom izveštajnog perioda pratile sedam sudskih postupaka, od kojih je pet vezano za nasilje u porodici i dva za teško ubistvo. Od sedam navedenih sudskih postupaka, dva su počela u 2023. godini, ali je presuda doneta tokom 2024. godine (jedan sudski postupak za nasilje u porodici koji se vodio pred Prvim osnovnim sudom u Beogradu i jedan sudski postupak za teško ubistvo, koji se vodio pred Višim sudom u Pirotu). Sudski postupci koje je VDS pratilo vođeni su pred Prvim osnovnim sudom u Beogradu (3), Osnovnim sudom u Lekovcu (2), Višim sudom u Pirotu (1) i Višim sudom u Vranju (1). U izveštajnom periodu, predstavnice VDS su prisustvovala na ukupno 18 ročišta.

U realizaciju projekta neposredno su bile uključene: prof.dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić, dr Neda S. Savić, Milica Luković Radaković i Mirela Osmanović. Projekat traje od 01.09.2024. do 31.03.2025.

Nacionalni mehanizam za prevenciju torture

VDS je jedna od šest organizacija civilnog društva sa kojom je Zaštitnik građana 13. septembra 2022. zaključio sporazum o saradnji u obavljanju poslova Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture (NPM), koji je obnovljen u oktobru 2024. godine. Potpisanim sporazumom bliže se uređuje saradnja koju Zaštitnik građana ostvaruje sa izabranim udruženjima u obavljanju poslova NPM. Saradnja se sprovodi kroz učeske predstavnika i stalnih stručnih saradnika udruženja u posetama mestima gde se nalaze ili se mogu nalaziti lica lišena slobode, izradi izveštaja ili delova izveštaja o obavljenim posetama, izradi preporuka za otklanjanje utvrđenih nedostataka u radu ustanova gde se nalaze ili se mogu nalaziti lica lišena slobode, davanju stručnih nalaza i mišljenja o zdravstvenom stanju, naročito nastalim fizičkim povredama i pretrpljenom psihičkom bolu kao posledici bilo kog oblika zlostavljanja. Takođe, saradnja se ogleda i u izradi izveštaja ili delova tematskih izveštaja o stanju u oblasti položaja lica lišenih slobode, izradi analiza i/ili mišljenja o propisima ili nacrtima propisa kojima se uređuju položaj, prava i obaveze lica lišenih slobode. U toku izveštajnog perioda članice VDS nisu bile angažovane u posetama mestima u kojima su lica lišena slobode.

Za članove NPM tima je kancelarija OEBS za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) u saradnji sa Zaštitnikom građana, organizovala obuku o monitoringu rodno zasnovanog nasilja na mestima u kojima se nalaze lica lišena slobodu. Obuka je realizovana od 25. do 27. marta 2024. godine. Nakon obuke organizovan je follow-up webinar, 23. oktobra 2024. godine. Obuci i webinaru je u ime VDS prisustvovala Milica Luković Radaković. Takođe, kancelarija Saveta Evrope u Beogradu je, u saradnji i konsultaciji sa NPM, 29. i 30. oktobra 2024. godine organizovala dvodnevnu obuku za zaposlene i članove NPM na temu „Komunikacijske veštine u radu sa osobama sa teškoćama u mentalnom razvoju i mentalnom funkcionisanju i demencijom“. Obuci je u ime VDS prisustvovala Milica Luković Radaković.

Zalaganje za prava žrtava rodno baziranog nasilja uopšte i posebno nasilja u porodici, na radnom mestu i u obrazovnim institucijama

Tokom 2024. godine nastavljene su aktivnosti na četvorogodišnjem projektu pod nazivom *Zalaganje za prava žrtava rodno baziranog nasilja uopšte i posebno nasilja u porodici, na radnom mestu i u obrazovnim institucijama*, koji se realizuje u saradnji i uz finansijsku podršku Kraljevine Švedske i Fondacije Kvinna till Kvinna. Projekat ima za cilj delovanje u pravcu promena relevantnih politika, zakonodavstva i prakse kako bi se unapredio položaj žrtava rodno baziranog nasilja u Srbiji uopšte, a posebno žena žrtava nasilja u porodici, u oblasti rada i zapošljavanja i u obrazovnim ustanovama.

Tokom izveštajnog perioda radilo se na sledećim aktivnostima, mahom onima koje su stalne aktivnosti VDS usmerene na ostvarivanje ciljeva zbog kojih Društvo postoji, a o kojima više informacija ima u odgovarajućim delovima ovog izveštaja:

- Organizacija i realizacija XIV godišnje konferencije Viktimološkog društva Srbije-VDS pod nazivom *Briga o žrtvama i putevi ka oporavku*, koja je održana u Beogradu, 28. i 29. novembar 2024. godine, a koja je predstavljala i doprinos obeležavanju kampanje *16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama*.
- Obeležavanje Evropskog dana žrtava.
- Praćenje sudskih postupaka u slučajevima nasilja u porodici i praćenje sudskog postupka za naknadu štete u slučaju ubistva devetoro dece i jednog punoletnog lica u Osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar“ u Beogradu.
- Priprema i podnošenje komentara na Nacrt zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika i Nacrt zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika.
- Organizovanje i realizacija obuka i radionica: Obuka za jačanje kapaciteta za reagovanja na seksualno nasilje na fakultetima; Obuka za rad sa žrtvama nasilja; Rodna diskriminacija na tržištu rada: oblici, podrška žrtvama i zakonska regulative;
- Priprema i štampa informativnog mateijala [Rodna diskriminacija na tržištu rada i zlostavljanje na radu: kako prepoznati?](#)
- Organizovanje redovnih sastanaka sa predstavnicima institucija i organizacija na lokalnom nivou i jačanje strateške saradnje značajne za rad službe za žrtve VDS info i podrška žrtvama i unpređenje položaja žrtava nasilja u porodici i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja.
- Podrška žrtvama u okviru službe *VDS info i podrška žrtvama*.
- Podrška porodicama ubijenih u masovnim ubistvima u maju 2023. godine i učešće u procesu memorijalizacije
- Priprema i pisanje godišnjeg izveštaja o radu VDS.

U realizaciju projekta neposredno su uključene Jasmina Nikolić, Milica Luković-Radaković, Mirela Osmanović, prof. dr Sanja Čopić i prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović. Projekat je počeo 1.9.2022. godine i trajeće do 30.05.2026. godine.

Zalaganje za izmene zakona i prakse

Učešće u radnim grupama Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU)

VDS je aktivan član dve radne grupe u okviru Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU): Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavlju 23 i Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavlju 24. Tokom izveštajnog perioda, VDS je, kroz redovno informisanje, pratilo rad Radnih grupa NKEU za poglavlja 23 i 24. U sklopu zajedničkog istupanja članova NKEU vezano za komentare na nacрте zakona o izmenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku (ZKP) i Krivičnog zakonika, VDS se pridružilo komentarima koje je pripremio Autonomni ženski centar (AŽC) u ime Saveza ženskih nevladinih organizacija „Mreža Žene Protiv Nasilja“ i dalo dodatne predloge izmena i dopuna ZKP koje su usmerene na poboljšanje krivičnoprocesne zaštite oštećenih i svedoka u krivičnom postupku, ali i postavljanje boljeg osnova za obezbeđivanje potrebne pomoći i podrške i nakon ali i nezavisno od samog postupka.

Priprema komentara za nacрте zakonskih tekstova

VDS se pridružilo komentarima na nacрте zakona o izmenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku (ZKP) i Krivičnog zakonika koje je pripremio AŽC u ime Saveza ženskih nevladinih organizacija „Mreža Žene Protiv Nasilja“. VDS je pripremila dodatne komentare na Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku, koji su uključeni u zbirne komentare koje je pripremio AŽC, a koji su poslani i kao posebni komentari VDS. Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović je učestvovala na javnoj raspravi o Nacrtima ova dva zakona koja je organizovana 28. februara 2023. godine u Beogradu.

Istraživačka grupa VDS za femicid i njen rad u okviru Evropske opservatorije za femicid

Evropska opservatorija za femicid jedan je od najvažnijih rezultata aktivnosti projekta Femicid širom Evrope (realizovan u okviru Evropskog programa saradnje u oblasti nauke i tehnologije (COST) - 2013-2017), u kome je učestvovala Srbija (u Upravnom odboru projekta bile su: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić i mr Ljiljana Stevković). Evropska opservatorija za femicid (EOF) je uspostavljena 2018. godine. Misija EOF je prevencija femicida putem prikupljanja podataka, kroz vidljivost podataka i podizanje svesti i to: kroz stvaranje jedinstvenog evropskog sistema prikupljanja podataka koji će obezbediti merenje i komparaciju obima femicida širom Evrope i podizanje svesti javnosti i stručnjaka, i kroz analizu pojedinačnih slučajeva femicida širom Evrope u cilju identifikovanja propusta u reagovanju na nasilje nad ženama. Više o EOF videti na <http://eof.cut.ac.cy/>

EOF ima četiri tela: Koordinator koji se menjaju svake dve godine, Savet, Nacionalne istraživačke grupe i dve tematske grupe (za kvantitativna i kvalitativna istraživanja). Uloga istraživačkih grupa je da, zajedno sa EOF, rade na prikupljanju i analizi podataka o femicidu - u toku je prikupljanje podataka za pilot studiju. Istraživačku grupu za Srbiju čine članice VDS: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Sanja Čopić, dr Vida Vilić i mr Ljiljana Stevković. Istraživačka grupa za Srbiju od početka je uključena u EOF.

Tokom 2024. godine istraživačka grupa za Srbiju sprovedla je sledeće aktivnosti:

- Nastavak prikupljanja podataka o slučajevima femicida tokom 2024. godine i nakon završetka pilot studije EOF- a, a prema istoj metodologiji koja je primenjivana za

potrebe pilot studije. Ključni izvori podataka su medijski tekstovi štampanih i elektronskih medija o ubistvima žena u kontekstu porodično-partnerskih odnosa.

- Mr Ljiljana Stevković je učestvovala na memorijalnom webinar-u u čast iznenada preminule prof. dr Christiana Kouta, na kojem je predstavljen njen celokupan rad u domenu rodno zasnovanog nasilja. Takođe, učestvovala je na online sastanku focal point-a Evropske opservatorije za femicid, na kome su predstavljena dotadašnja postignuća i planovi za buduće aktivnosti Opservatorije.

Istraživanja

Analiza podrške žrtvama oružanog nasilja na Zapadnom Balkanu

Projekat *Analiza podrške žrtvama oružanog nasilja na Zapadnom Balkanu* čini deo UNDP-SEESAC IPA/2021/425-067 projekta „Podrška unapređenju borbe protiv ilegalnog posedovanja, zloupotrebe i trgovine malim i lakim oružjem (SALW) na Zapadnom Balkanu“. Cilj projekta je bio da pruži preporuke za unapređenje mehanizama podrške žrtvama u jurisdikcijama Zapadnog Balkana. U sklopu projekta sprovedeno je istraživanje koje je imalo za cilj analizu pravnog, političkog i institucionalnog okvira za podršku i zaštitu žrtava nasilja upotrebom vatrenog oružja na Zapadnom Balkanu i razvijanje, na dokazima zasnovanih preporuka za unapređenje položaja žrtava. Istraživanje su činila dva dela: desk analiza, odnosno analiza pravnog i političkog okvira relevantnog za podršku i zaštitu žrtava nasilja upotrebom vatrenog oružja, i empirijsko istraživanje koje je imalo za cilj dolaženje do podataka o postojećim uslugama podrške u jurisdikcijama na Zapadnom Balkanu. Istraživanjem su bile obuhvaćene sledeće jurisdikcije: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo*, Severna Makedonija i Srbija.

U okviru projekta sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Razvijena je metodologija istraživanja, uključujući instrumente za prikupljanje podataka u okviru oba dela istraživanja.
- Desk analiza postojećeg pravnog i političkog okvira za podršku i zaštitu žrtava nasilja upotrebom vatrenog oružja u svim napred navedenim jurisdikcijama na Zapadnom Balkanu.
- Empirijsko istraživanje postojećih usluga podrške u jurisdikcijama na Zapadnom Balkanu.
- Analiza podataka i pisanje istraživačkog izveštaja.
- Razvijanje i pisanje preporuka za unapređenje pravnog i institucionalnog okvira za zaštitu žrtava nasilja upotrebom vatrenog oružja na Zapadnom Balkanu.

U realizaciju projekta neposredno su bile uključene: prof. dr Sanja Čopić, dr Mirjana Dokmanović, Jasmina Nikolić, prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, Milica Luković Radaković i Mirela Osmanović. Za prikupljanje podataka u okviru empirijskog dela istraživanja bile su angažovane i sledeće kontakt osobe: Valmora Gogo i Dajana Dobrozi (Albanija), Gentiana Murati (Bosna i Hercegovina i Kosovo), Maja Raičević (Crna Gora) i prof. dr Nataša Peovska (Severna Makedonija). Projekat je realizovan u periodu od marta do 25. novembra 2024. godine.

Razvijanje na dokazima zasnovanih preporuka za efikasnije sprečavanje i smanjenje rizika od rodno zasnovanog nasilja upotrebom vatrenog oružja

U cilju razvijanja preporuka za efikasnije sprečavanje i smanjenje rizika od nasilja u porodično-partnerskom kontekstu upotrebom oružja, te mogućeg smanjenja femicida, a koje će biti zasnovane na dokazima, u okviru ove aktivnosti sprovodi se istraživanje. Cilj istraživanja je

□ Ovaj naziv je bez prejudiciranja statusa i u skladu je sa Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

dolaženje do podataka o reagovanju u slučajevima nasilja u porodično-partnerskom kontekstu upotrebom oružja koji su rezultirali ubistvom žene (femicidom), kako bi se procenilo da li i koje mere koje su predviđene pozitivnim propisima Republike Srbije mogu da rezultiraju efikasnijom i dugoročnijom zaštitom žrtava i u slučaju da zakonodavni okvir i postojeći institucionalni mehanizmi koji bi to mogli da obezbede ne postoje ili nisu dovoljno adekvatni, identifikovati šta je potrebno uraditi. Tokom izveštajnog perioda razvijena je metodologija istraživanja, prema kojoj je predviđeno da se podaci prikupe pimenom kvalitativnog metoda, putem fokus grupnih intervjua sa predstavnicama/cima sledećih institucija/organa: policije, osnovnog i višeg javnog tužilaštva, osnovnog i višeg suda, i centra za socijalni rad sa teritorije četiri apelaciona suda: Beograd, Niš, Novi Sad i Kragujevac.

Aktivnost se sprovodi u okviru projekta UNDP pod nazivom *Reduce Risk-Increase Safety III* i traje od oktobra 2024. do marta 2025. U realizaciju su neposredno uključene prof. dr Sanja Čopić i Jasmina Nikolić.

Zajednička istraživačka agenda o seksualnom nasilju nad decom u zemljama sa niskim i srednjim prihodima

Viktimološko društvo Srbije je u periodu od 30.11. 2023 do kraja 2024. godine, kao organizacija - članica Savetodavnog odbora, bilo uključeno u aktivnosti na utvrđivanju prioriteta u istraživanju seksualnog nasilja nad decom u zemljama sa niskim i srednjim prihodima. Savetodavni odbor je bio sastavljen od većeg broja stručnjaka za oblast seksualnog nasilja nad decom, koji su predstavljali različite institucije i organizacije. Koordinator projekta je bila Inicijativa za istraživanja u oblasti seksualnog nasilja (SVRI), a njegov rezultat je opsežan izveštaj koji će tokom 2025 godine biti dostupan javnosti.

U radu Savetodavnog odbora ovog projekta Viktimološko društvo Srbije je predstavljala prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović.

Edukacija

Obuka za rad sa žrtvama nasilja

Obuka za rad sa žrtvama nasilja je akreditovana u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu. Tokom 2024. godine obuka je realizovana za dve grupe polaznica (ukupno 37). Obuke su sprovedene u okviru projekata: *Zalaganje za prava žrtava rodno baziranog nasilja uopšte i posebno nasilja u porodici, na radom mestu i u obrazovnim institucijama*, koji se realizuje u saradnji i uz finansijsku podršku Kraljevine Švedske i Fondacije Kvinna till Kvinna i *Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži!*, koji je finansiran od strane grada Beograda, Gradske uprave grada Beograda, Sekretarijata za socijalnu zaštitu. Prva obuka je organizovana u septembru 2024. godine za predstavnice organizacija koje su deo Saveza ženskih nevladinih organizacija „Mreža Žene Protiv Nasilja“, kojoj je prisustvovalo 13 osoba. Druga obuka je organizovana u oktobru 2024. godine za polaznice iz sistema socijalne zaštite, predškolskih ustanova i škola, s fokusom na psihološko-pedagoške službe, kojoj su prisustvovala 24 osobe. Cilj obuke bio je sticanje potrebnih osnovnih znanja i veština za rad sa žrtvama nasilja. Kroz ovu obuku polaznice su stekle potrebne veštine i znanja koja će im omogućiti da prepoznaju žrtvu nasilja, da prepoznaju i razumeju potrebe žrtve, da joj shodno tome pruže potrebne informacije, emotivnu podršku i druge vidove pomoći, kao i da žrtvu upute na druge nadležne službe ili organizacije u zavisnosti od prethodno identifikovanih potreba. Tokom druge obuke poseban fokus bio je na radu sa decom kao žrtvama nasilja. U realizaciji obuka učestovale su: Jasmina Nikolić, prof. dr Sanja Čopić i Milica Luković Radaković.

Obuka za jačanje kapaciteta za reagovanje na seksualno nasilje na fakultetima u Srbiji

Obuka za jačanje kapaciteta za reagovanja na seksualno nasilje na fakultetima u Srbiji razvijena je u okviru projekta *Seksualno nasilje na univerzitetima u Srbiji: Podizanje svesti i razvijanje inovativnih mehanizama za podršku žrtvama*, koji je Viktimološko društvo Srbije sprovedo u periodu od 2020. do 2022. godine. Tokom maja 2024. godine sprovedena je jedna obuka i to u okviru projekta pod nazivom *Zalaganje za prava žrtava rodno zasnovanog nasilja uopšte i posebno nasilja u porodici, nasilja na radu i u obrazovnim i drugim institucijama*, koji finansira Kraljevina Švedska i Fondacija Kvinna till Kvinna. Polaznici i polaznice obuke bili su studenti i zaposleni (nastavno i nenastavno osoblje) sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu. Obuka je realizovana online (putem Zoom platforme). Obuku su pohađala 23 učesnika/ce (15 studentkinja/studenata, šest predstavnica nastavnog i dve nenastavnog osoblja). Cilj ove četvorodnevne obuke bio je jačanje kapaciteta zaposlenih i studenata na fakultetima za adekvatno reagovanje na seksualno nasilje na fakultetu. Obuku su realizovale prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Milica Luković Radaković, dok je asistentkinja bila Mirela Osmanović.

Rodna diskriminacija na tržištu rada: oblici, podrška žrtvama i zakonska regulativa

U okviru projekta *Zalaganje za prava žrtava rodno zasnovanog nasilja uopšte i posebno nasilja u porodici, nasilja na radu i u obrazovnim i drugim institucijama*, koji finansira Kraljevina Švedska i Fondacija Kvinna till Kvinna, razvijena je i organizovana radionica pod nazivom *Rodna diskriminacija na tržištu rada: oblici, podrška žrtvama i zakonska regulativa*. Cilj radionice bio je podizanje kapaciteta polaznika/ca za prevenciju i reakciju na rodno zasnovanu diskriminaciju na tržištu rada. Radionica je organizovana online, preko Zoom platforme, i to za dve grupe polaznika/ka: 15. i 16. maja i 17. i 18. jula 2024. godine. Obuku su prošla 22 polaznika/ce. Obukama su prisustvovali predstavnici/e Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Inspektorata za rad, odsek Inspekcije rada iz Užica i Kikinde,

predstavnicima Unije poslodavaca Srbije, Sindikata „Sloga“, Sindikata lekara i farmaceuta Srbije, UGS „Nezavisnost“, Asocijacije pravnika AEPA / Pravnička akademija Srbije, ADRA, Fondacije „Centar za demokratiju“, advokati, jedna licencirana medijatorica i dva studenta osnovnih i doktorskih studija na Univerzitetu u Kragujevcu - Pravnom fakultetu. Obuku su realizovale Jasmina Nikolić, prof. dr Sanja Čopić i Milica Luković Radaković, dok je Mirela Osmanović bila asistentkinja.

Radionice za prevenciju i prepoznavanje nasilja za decu

VDS je tokom oktobra i novembra 2024. godine sprovelo radionice pod nazivom *Radionice za prevenciju i prepoznavanje nasilja za decu* za učenike i učenice u srednjoj Železničko-tehničkoj školi. Radionice su se organizovale uz finansijsku podršku Britansko srpskog dobrotvornog fonda. VDS je dobilo preporuku Ministarstva prosvete Republike Srbije za sprovođenje radionica. Radionice su imale za cilj da informišu učesnike/ce o uzrocima i oblicima nasilja uopšte i posebno rodno zasnovanog nasilja i metodama prevencije, kao i da podignu njihove kapacitete za prevenciju i podršku kroz sticanje znanja i veština, i menjanje stavova o rodnim ulogama. Sprovedeno je ukupno 8 radionica u trajanju od jednog školskog časa i realizovale su se na času Sociologija sa pravima građana kod profesorke Nade Banjanin Đuričić, koja je članica VDS. Realizovanje radionica podržale su stručne radnice pedagoško-psihološke službe Železničko-tehničke škole, pedagoškinja Milena Rakita i psihološkinja Jelena Milić. Radionice su realizovale Jasmina Nikolić, Milica Luković Radaković i Mirela Osmanović.

Druga serija radionica počela je u OŠ „Marko Orešković“ u decembru 2024. godine. Nažalost, realizacija radionica je prekinuta jer smo naišli na nepoverenje i pogrešnu interpretaciju pojedinih delova radionica od strane jednog broja roditelja.

Pružanje podrške žrtvama kriminaliteta

Služba VDS info i podrška žrtvama

Služba VDS info i podrška žrtvama je prva opšta služba za žrtve kriminaliteta, koja je osnovana 2003. godine u okviru Viktimološkog društva Srbije. Ciljnu grupu službe za žrtve čine sve žrtve kriminaliteta, žene i muškarci, pripadnici svih etničkih grupa, nezavisno od bilo kog ličnog svojstva (LGBT, bolesni, osobe s invaliditetom i slično). Pomoć i podrška se pružaju kako direktnim, tako i indirektnim žrtvama (članovima porodice direktnih žrtava i drugim licima posredno povređenim kriminalnim ponašanjem). Takođe, ciljna grupa uključuje i žrtve kriminaliteta koje se pojavljuju na sudu kao svedoci ili u nekoj drugoj ulozi, kao i žrtve nasilja koje su u zatvoru, bivši, budući i sadašnji zatvorenici i to vezano za njihova prava i viktimizaciju.

Usluge koje se pružaju žrtvama u okviru Službe su:

- Emotivna podrška;
- Informacije (o psihološkim reakcijama i dinamici oporavka, praktične informacije za ponovno uspostavljanje životnih tokova posle traumatičnog događaja, informacije o pravima žrtava i načinima na koje mogu da ih ostvare, o mogućnostima korišćenja restorativnih pristupa, posebno medijacije i drugih načina mirnog rešavanja problema i slično);
- Upućivanje na specijalizovane (državne i civilne) službe i organizacije ili pojedince u Beogradu i Srbiji u zavisnosti od konkretnih potreba;
- Podrška na sudu, u kontaktima sa državnim institucijama i u procesu medijacije.

Svi vidovi pomoći i podrške za žrtve su besplatni. Osnovni principi rada Službe, koji su ujedno i principi rada svih organizacija ovog tipa okupljenih oko organizacije Evropska podrška žrtvama su poverenje, poštovanje žrtve, njenih prava, potreba i osećanja, poverljivost informacija i autonomija volje žrtve. Pomoć i podrška koje se pružaju u okviru službe *VDS info i podrška žrtvama* baziraju se na osnažujućem i podržavajućem odnosu prema žrtvama, koji može biti značajan za njihov oporavak, ali i za aktiviranje u traženju rešenja za problem sa kojim se suočavaju.

Radno vreme Službe bilo je svakog radnog dana od 10h do 20h.

Tokom izveštajnog perioda realizovane su sledeće aktivnosti:

Pružanje podrške žrtvama – tokom 2024. godine Službi *VDS info i podrška žrtvama* obratile su se 124 žrtve različitih oblika viktimizacije. Ostvareno je ukupno 433 kontakta, što znači da je određen broj žrtava kontaktirao Službu više puta. Od ukupnog broja žrtava, 105 su bile osobe ženskog pola, a 19 njih su bile osobe muškog pola. Najčešći oblici viktimizacije zbog kojih su se žrtve obraćale Službi bili su: nasilje u porodici (56,5%), nasilje na radnom mestu (19,4%) i nasilje van radnog mesta i porodice (12,1%). Drugi oblici viktimizacije zbog kojih su se osobe

obraćale Službi su: proganjanje, nezovoljstvo radom institucija, kršenja građanskih prava, zloupotreba ličnih podataka - ukupno 5,6%. Najzad, u 3,2% slučajeva povod za obraćanje bio je postpenalni prihvati i pomoć. Tokom izveštajnog perioda, 14 osoba bilo je upućeno na Službu *VDS info i podrška žrtvama* od strane Gradskog centra za socijalni rad, Odeljenja Novi Beograd (11); Odeljenja Palilula (2) i Odeljenja Čukarica (1); Četiri osobe bile su upućene od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, Policijske stanice Novi Beograd.

VDS je pilotirao 2022. godine program „*Od žrtve do pobednice: Korišćenje sopstvenih kapaciteta za izlazak iz nasilje*“. Tokom 2024. godine sa 7 žena, žrtava nasilja u porodici, uspešno je rađeno po ovom programu koji podrazumeva pružanje individualizovane kontinuirane psihosocijalne podrške. Na osnovu potreba svake pojedinačne žrtve koncipiran je program i smernice za jačanje sopstvenih kompetencija za izlazak iz nasilja. Sa žrtvama je rađeno na prepoznavanju nasilja, jačanju samopouzdanja, brizi o sebi, razvijanju sposobnosti za mirno rešavanje konflikata, postavljanju granica u odnosima sa članovima porodice, prepoznavanju emocija, savladavanju tehnika za oslobađanje od anksioznosti, frustracije i besa i sl. Takođe, žrtve su informisane o krivičnopravnoj proceduri i načinima ostvarivanja prava na sudu i drugim organizacijama i institucijama na lokalnom nivou. Podrška je pružana kroz individualne razgovore u kancelariji VDS (ukupno 15 razgovora), kao i putem telefonskih konsultacija (ukupno 22 telefonske konsultacije). U zavisnosti od procene sa žrtvom se zakazuje ponovni susret, pravi se plan i daju se smernice o kojima treba da razmisle i koje treba da primenjuju, a o kojima se razgovara tokom sledećeg susreta.

U okviru Službe *VDS info i podrška žrtvama* tokom 2024. godine sa 10 žrtava različitih krivičnih dela kontinuirano je rađeno u cilju pružanja podrške tokom sudskih postupaka. Podrška tokom trajanja sudskih postupaka obuhvatala je informisanje žrtava o sudskim postupcima, njihovim pravima i načinima ostvarivanja istih, kao i osnaživanje žrtava za odlazak na sud, svedočenje i susret sa nasilnikom, te podrška tokom samog suđenja (podrška na sudu).

Takođe, u okviru Službe, a kao jedna od aktivnosti na projektu *Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži!* sa šestoro dece žena žrtava nasilja u porodici, realizovano je deset radionica za mapiranje potreba i sačinjen plan za dalji rad u slučaju ponovnog dolaska. Planirano je da se ova aktivnost nastavi i nakon završetka projekta, kao sastavni deo rada Službe.

Budući da je tokom izveštajnog perioda počela sa radom zajednička telefonska linija za žene sa iskustvom porodičnog i/ili partnerskog nasilja Saveza ženskih nevladinih organizacija „Mreža Žene Protiv Nasilja“, u okviru Službe pružena je podrška za dve žene koje su obratile putem zajedničke telefonske linije a tokom trajanja dežurstva VDS. O radu zajedničke telefonske linije za žene sa iskustvom porodičnog i/ili partnerskog nasilja videti u delu *Formiranje nacionalne telefonske SOS linije za žene sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja koji će raditi po feminističkim principima*.

U cilju povećanja vidljivosti Službe, na društvenim mrežama Facebook i Instagram i na internet stranici VDS, svakog meseca je postavljan izveštaj o radu Službe *VDS info i podrška žrtvama*. Izveštaji su dostupni na [linku](#). Takođe, redovno su postavljeni primeri obraćanja Službi, kao i drugi materijali namenjeni žrtvama i potencijalnim žrtvama. O aktivnostima i vidljivosti društvenih mreža Viktimološkog društva Srbije može se više videti u delu izveštaja Statistika na društvenim mrežama.

Rad Službe i usluge koje se pružaju promovisane su i kroz informativni materijal (liflete) koji su dizajnirani, štampani i deljeni, a o čemu će biti više reči u delu izveštaja koji se odnosi na projekat *Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži!*

Tokom izveštajnog perioda podršku žrtvama pružale su: Milica Luković Radaković, Mirela Osmanović, volonterke Marija Stupar i Tamara Stojanović.

Podrška žrtvama pružana je u okviru projekta *Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži!*, koji je finansiran od strane Grada Beograda, Gradske uprave grada Beograda, Sekretarijata za socijalnu zaštitu, kao i u okviru projekta *Zalaganje za prava žrtava rodno baziranog nasilja uopšte i posebno nasilja u porodici, na radnom mestu i u obrazovnim institucijama* (Kraljevina Švedska i Fondacija Kvinna till Kvinna) u okviru kojih je akcenat bio na pružanju podrške žrtvama nasilja u porodici i drugih oblika rodno zasnovanog nasilja. Rad na pružanju podrške žrtvama bio je podržan i u okviru projekata *Formiranje nacionalne telefonske SOS linije za žene sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja koji će raditi po feminističkim principima*.

Formiranje nacionalne telefonske SOS linije za žene sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja koja će raditi po feminističkim principima

Tokom 2024. godine VDS je nastavilo da, šestu godinu za redom, koordinira region Beograd u okviru Saveza ženskih nevladinih organizacija „Mreža Žene Protiv Nasilja“ (MŽPN)⁷ i aktivnosti koje su predviđene u regionu Beograd u okviru projekta *Formiranje nacionalne telefonske SOS linije za žene sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja koja će raditi po feminističkim principima*. Projekat ima za cilj smanjenje nasilja nad ženama i devojkama u Srbiji uspostavljanjem servisa podrške, podizanjem svesti javnosti i edukacijom, nadgledanjem i unapređivanjem politika i javne uprave i zagovaranjem politika i zakona. Specifični ciljevi projekta su: povećati uticaj MŽPN na javnost, nacionalne i lokalne politike putem učešća u donošenju odluka, pristupu fondovima i realizaciji aktivnosti; bolji položaj članica MŽPN kao pružateljki usluga; uspostavljanje zajedničke SOS linije (nacionalnog SOS telefona) kojim koordinira MŽPN kao vodeće usluge namenjene ženama sa iskustvom nasilja u Srbiji. Finansijsku podršku pruža OAK preko Trag fondacije.

Ključne aktivnosti tokom izveštajnog perioda bile su:

- Predstavnica VDS, Milica Luković Radaković, učestvovala je na više sastanaka radne grupe za formiranje nacionalnog SOS telefona MŽPN, koji su održavani online.
- 16. maja 2024., na Međunarodni dan SOS telefona pokrenuta je zajednička telefonska linija za žene sa iskustvom porodičnog i/ili partnerskog nasilja Saveza ženskih nevladinih organizacija „Mreža Žene Protiv Nasilja“. Broj telefona je 0800 300 339 i besplatan je za pozive sa svih mobilnih i fiksnih operatera. Organizacije koje učestvuju u radu zajedničke linije (14) dežuraju četiri sata u periodu od 12 do 16 časova, po unapred definisanom rasporedu. U cilju predstavljanja i promovisanja zajedničke telefonske linije organizovana je konferencija za štampu u Medija centru u Beogradu, na kojoj je jedna od govornica bila i direktorka VDS, Jasmina Nikolić. Takođe, za potrebe vođenja evidencija o broju osoba i poziva koje se obrate putem zajedničke linije, napravljena je i baza podataka.

⁷ VDS koordinira region Beograd koji čine sledeće organizacije: ASTRA, Atina, Autonomni ženski centar, Romski centar za žene i decu Daje, ...Iz kruga-Beograd i VDS.

- Od 17. do 20. septembra 2024. godine održana je Obuka za rad sa žrtvama nasilja za predstavnice Saveza ženskih nevladinih organizacija MŽPN. Više o tome videti u delu izveštaja o edukacijama.
- Članice Regiona Beograd MŽPN, 25. oktobra 2024. godine organizovale su okrugli sto na temu *Izazovi i prilike u jačanju sistema podrške ženama sa iskustvom porodičnog i/ili partnerskog nasilja na području Grada Beograda*. Okruglom stolu su, pored predstavnica organizacija iz regiona Beograd, prisustvovali i predstavnici/e centara za socijalni rad, policije i opštinskih službi pravne pomoći.

U realizaciju projekta neposredno su bile uključene Jasmina Nikolić i Milica Luković Radaković.

Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži!

Viktimološko društvo Srbije-VDS je u toku izveštajnog perioda sprovedo projekat pod nazivom *Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži!*, koji je finansiran od strane grada Beograda, Gradske uprave grada Beograda, Sekretarijata za socijalnu zaštitu. Opšti cilj projekta je prevencija viktimizacije i reviktimizacije nasiljem u porodici kroz aktivnosti informisanja, edukacije i pružanja podrške potencijalnim žrtvama i žrtvama nasilja u porodici. Posebni ciljevi projekta odnosili su se na jačanje kapaciteta zaposlenih u lokalnoj zajednici (uključujući školu) za prevenciju, intervenciju i sprečavanje reviktimizacije u slučajevima nasilja u porodici; racionalno korišćenje postojećih resursa za prevenciju i intervenciju u slučajevima nasilja u porodici na lokalnom nivou uopšte i posebno vezano za osetljive grupe kao što su deca, stari, osobe sa invaliditetom i Romi, i podizanje kapaciteta žrtava i njihove dece za prepoznavanje, reagovanje i korišćenje sopstvenih kapaciteta za reagovanje na nasilje u porodici i druge vrste nasilja.

Glavne aktivnosti u okviru projekta bile su:

- Pružanje podrške i pravne pomoći žrtvama nasilja, realizacija programa „Od žrtve do pobednice“ i sprovođenje individualnih radionica za decu žena koje su uključene u program „Od žrtve do pobednice“;⁸
- Sastanak sa predstavnicima/ama psihološko-pedagoških službi škola (u daljem tekstu PP službe) u cilju proširivanje saradnje na lokalnom nivou kroz uspostavljanje saradnje sa školama vezano za prevenciju nasilja u porodici kroz aktivnosti informisanja, edukacije i pružanja podrške potencijalnim žrtvama i žrtvama nasilja u porodici, sa posebnim akcentom na decu;
- Realizacija obuke pružalaca socijalnih usluga za rad sa žrtvama nasilja sa posebnim akcentom na sistem podrške i praktične smernice za rad sa decom žrtvama;⁹
- Podizanje kapaciteta zaposlenih u CSR, MUP RS, školama i PP službama putem učešća na 14. godišnjoj konferenciji VDS;
- Organizovanje i realizacija tribine pod nazivom *Da deca (p)ostanu pobednici: spreči, osnaži, podrži! Novi Beograd uz Vas!* Tribina je imala za cilj informisanje građana/ki o fenomenu nasilja uopšte, a posebno nasilja nad decom, mogućnostima prijave, načinima na koji institucije postupaju nakon prijavljenog nasilja, koje usluge i vidovi podrške postoje u lokalnoj zajednici za žrtve uopšte i posebno za decu žrtve nasilja. Pored zainteresovanih građana i građanki na tribini su učestvovali i predstavnici/e Gradskog centra za socijalni rad, Odeljenje Novi Beograd; Ministarstva unutrašnjih poslova RS, PS Novi Beograd, Centra za brigu o starima, deci i osobama sa

⁸ Videti na str. 23-25.

⁹ Videti na str. 21.

invaliditetom „Novi Beograd”, Centra za socijalnu integraciju dece i mladih Zvezda, nastavno osoblje i predstavnice psihološko-pedagoške službe i učenici/e Železničko-tehničke škole, studenti i studentkinje Univerziteta u Beogradu-Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, smer Prevencija i tretman poremećaja u ponašanju i Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, zatim predstavnice psihološko-pedagoške službe iz osnovnih i srednjih škola sa opštine Novi Beograd i Čukarica, kao i predstavnice VDS.

- Dizajniranje i štampanje informativnih lifleta i postera koji je postavljen u CSR Odeljenje Novi Beograd i prostorije mesne zajednice Gazela na teritoriji opštine Novi Beograd. Informativni materijal (liflet) ima za cilj informisanje žrtava o podršci koju pruža VDS, odnosno Služba VDS info i podrška žrtvama, ali i da se istovremeno stručnjacima olakša upućivanje žrtava na Službu. Liflet sadrži informacije vezane za pomoć i podršku koju osobe koje se obrate Službi VDS info i podrška žrtvama, mogu dobiti. Info-materijal je podeljen učesnicima/ama tokom tribine.

U realizaciju projekta neposredno su bile uključene: Jasmina Nikolić, Milica Luković Radaković i Mirela Osmanović. Projekat je realizovan u periodu od 01.07.2024. godine do 31.12.2024. godine.

Podrška porodicama ubijenih u masovnim ubistvima u maju 2023. godine i učešće u procesu uspostavljanja memorijalnog centra i razvijanje kulture sećanja

Tokom 2023. godine, tačnije 3. i 4. maja desila su se dva masovna ubistva u Srbiji – jedno u Oglednoj osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar“ u Beogradu u kome je učenik škole (13) ubio devetoro dece i jednu odraslu osobu, a istom prilikom ranio petoro dece i jednu odraslu osobu, i u selima Malo Orašje i Dubona u opštinama Smederevo i Mladenovac, gde je ubijeno devet mladih osoba i dvanaest povređeno. Vezano za ove događaje, VDS je preduzelo sledeće aktivnosti:

- Povodom Evropskog dana žrtava VDS je pokrenulo inicijativu da se 3. i 4. maj prograse Danima sećanja na žrtve masovnih ubistava u Srbiji. Više o tome videti izveštaja u delu o Obeležavanju Evropskog dana žrtava.
- Dve članice VDS (Jasmina Nikolić i prof. dr Sanja Čopić) su uključene u rad Multidisciplinarnog tima za uspostavljanje Memorijalnog centra u znak sećanja na žrtve masovnog ubistva u Oglednoj osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar“ u Beogradu (u daljem tekstu: MD tim). Tokom izveštajnog perioda one su: učestvovala na redovnim sastancima MD tima vezano za planiranje obeležavanja prve godišnjice masovnog ubistva u OoŠ „Vladislav Ribnikar“; učestvovala u osmišljavanju pitanja za Forum susreta i sećanja u okviru kojeg su građani imali mogućnost da razmisle i razgovaraju o nekim važnim pitanjima vezanim za tragediju 3. maja i razvijanje kulture sećanja tokom prve godišnjice (3. maja 2024. godine); u periodu od juna do septembra 2024. godine učestvovala sa članovima MD tima u intenzivnim konsultacijama sa ekspertima iz inostranstva u cilju razvijanja metodologije konsultativnog procesa u vezi sa uspostavljanjem Memorijalnog centra; radile na razvijanju metodologije konsultativnog procesa za uspostavljanje Memorijalnog centra; učestvovala na redovnim sastancima MD tima vezano za dalje osmišljavanje procesa memorijalizacije, uključujući pripremu materijala za pisanje programa konkursa za Memorijalni centar. U toku izveštajnog perioda održano je preko 30 sastanaka MD tima.
- Prof. dr Sanja Čopić je imenovana za članicu Radne grupe za uspostavljanje Memorijalnog centra u znak sećanja na žrtve masovnog ubistva u Oglednoj osnovnoj

školi „Vladislav Ribnikar” u Beogradu dana 3. maja 2023. godine (Odluka Vlade RS 05 broj 02-2049/2024 od 8. marta 2024. godine). Ona i Jasmina Nikolić su učestovale u radu Radne grupe; ukupno je održano 18 sednica tokom 2024. godine. Na sednicama su razmatrana pitanja vezana za prvu komemoraciju, proces uspostavljanja Memorijalnog centra, inicijativu VDS za uspostavljanje Dana sećanja na žrtve masovnih ubistava, obeležavanje nedelje solidarnosti i zajedništva u školama u Srbiji (koja je uvrštena u kalendar za školsku 2024/2025. godinu), način medijskog izveštavanja o masovnim ubistvima i slično.

- Praćenje sudskog postupka za naknadu štete porodicama i krivičnog postupka protiv roditelja dečaka koji izvršio ubistvo, i pružanje podrške porodicama tokom postupka. Pored toga, praćen je i postupak (prisustvovanje jednom ročištu) u slučaju masovnog ubistva koje se dogodilo 4. maja 2023. godine u Malom Orašju i Duboni.
- Omogućavanje učešća roditeljima dve devojčice koje su ubijene 3. maja i koordinatorke MD tima na XIV godišnjoj konferenciji VDS održanoj 28. i 29. novembra 2024. godine, što im je pružilo priliku da se upoznaju sa stručnjacima u oblasti podrške žrtvama.
- Analiza komentara građana koji su potpisali peticiju da se 3. i 4. maj proglaše Danima sećanja na žrtve masovnih ubistava i priprema rada za XIV godišnju konferenciju VDS.

U ovu aktivnost su neposredno bile uključene Jasmina Nikolić i prof. dr Sanja Čopić.

Izdavačka delatnost

Časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu *Temida*

Viktimološko društvo Srbije je odmah po osnivanju, 1998. godine, pokrenulo časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu, koji je dobio naziv po grčkoj boginji pravde Temidi. Prvo ogledno izdanje časopisa izašlo je iz štampe maja 1997. godine. Ovo je prvi i još uvek jedini časopis sa ovom problematikom u Srbiji, koji je kao takav prepoznat i u regionu bivše Jugoslavije, ali i šire. Od 1998. godine, časopis *Temida* izlazi redovno. Časopis *Temida* se nalazi u režimu otvorenog pristupa. *Temida* objavljuje radove na srpskom i engleskom jeziku. Od 2023. godine, suizdavač časopisa *Temida* je Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.

Prema kategorizaciji naučnih časopisa Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija za 2024. godinu naučni časopis *Temida* kategorisan je kao nacionalni časopis međunarodnog značaja (M24).

U međunarodnom sistemu DOI brojeva *Temida* se nalazi od 2007. godine. *Temida* je referisana u DOAJ (Directory of Open Access Journals) od 2010. godine, u EBSCO istraživačkoj bazi od 2013. godine, a 2015. godine je uvrštena u citatni indeks u Web of Science - Emerging Sources Citation Index (ESCI), koji omogućava pretraživanje, pronalaženje i citiranje časopisa koji se uvrste u ovu ediciju.

Tokom 2024. godine iz štampe su izašla tri broja *Temide*:

- Broj 1: Kriminalitet, žrtve i društvena reakcija
- Broj 2: Podrška žrtvama i prevencija viktimizacije: Izazovi i perspektive
- Broj 3: Masovna viktimizacija i podrška žrtvama

Tokom izveštajnog perioda organizovano je predstavljanje broja 1 za 2024. godinu pod nazivom *Kriminalitet, žrtve i društvena reakcija* koji je posvećen prof. dr Biljani Simeunović-Patić (1970-2023). Predstavljanje je organizovano 21. oktobra 2024. godine u prostorijama Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja, na kome su govorili:

- Dr Ivana Stevanović, direktorka Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja i članica Redakcije *Temide*
- Prof. dr Sanja Čopić, Univerzitet u Beogradu–Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju i Viktimološko društvo Srbije, glavna i odgovorna urednica naučnog časopisa *Temida*
- Dr Olivera Pavićević, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja
- Dr Aleksandra Bulatović, Univerzitet u Beogradu – Institut za filozofiju i društvenu teoriju
- Prof. dr Aleksandar Jugović, Univerzitet u Beogradu-Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, redovna profesorka Univerziteta u Beogradu - Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju u penziji i članica Redakcije *Temide*

Tokom 2024. godine urađena je *Bibliografija naučnog časopisa Temida za period 1998-2022*. Bibliografiju je pripremila Vesna Madžarac, viši dipl. bibliotekar za redakciju uzajamne baze, Odeljenje serijskih publikacija-analitika, Narodna biblioteka Srbije, i članica VDS. Bibliografija je dostupna na <https://vds.rs/File/Knjiga%20Bibliografija%20casopisa%20TEMIDA.pdf>

Pored toga, aktivnosti vezane za časopis *Temida* bile su i:

- Redovna komunikacija članova Redakcionog odbora časopisa *Temida*.
- Održavani su redovni sastanci glavne i odgovorne urednice, zamenice glavne i odgovorne urednice i sekretarke časopisa *Temida*.
- Učešće zamenice glavne i odgovorne urednice i sekretarke časopisa *Temida* na Regionalnom webinar-u za urednike i izdavače naučnih časopisa u otvorenom pristupu, koji je održan 1. marta 2024. godine u okviru Horizon Europe projekta DIAMAS, na kome je predstavljen izveštaj o stanju u oblasti institucionalnog izdavaštva u otvorenom pristupu u Evropi.
- Učešće zamenice glavne i odgovorne urednice i sekretarke časopisa *Temida* na webinar-u *Seeking to make the life of the learned society publisher easier*, koji je organizovan u okviru DIAMAS i PALOMERA Horizon Europe projekata, na kome su predstavljena oba projekta i na kom je bilo reči o jačanju saradnje između naučnih društava u cilju lakšeg i efikasnijeg rešavanja problema i izazova na planu naučnog izdavaštva u otvorenom pristupu.
- Učešće sekretarke časopisa *Temida* na radionici o Open Journal System, u okviru Horizon Europe DIAMAS projekta, koja je održana 30. oktobra 2024. godine i na kojoj su prikazana iskustva časopisa u otvorenom pristupu, iz regiona i u ostatka Evrope, a u vezi sa korišćenjem OJS sistema koji postaje neophodnost za časopise koji pretenduju da ostanu na nivou ozbiljnih, visoko vrednovanih naučnih časopisa.
- Redovno promovisanje *Temide* na društvenim mrežama i upućivanjem poziva za dostavljanje radova na mailing liste naučnih institucija i univerziteta u zemlji i inostranstvu, kao i istaknutim naučnicima i profesionalcima koji se bave viktimološkim temama, ljudskim pravima i rodnim pitanjima.

- Redovno je ažurirana stranica Temide na internet stranici VDS, na kojoj se mogu naći sve ključne informacije o časopisu, njegovom istorijatu, uređivačkoj politici, uputstvima za autore, kao i celi brojevi u pdf formatu.
- Redovno je ažurirana stranica Temide na internet stranici Wikipedia
- Proces evaluacije od strane Thomas Reuters za uključivanje Temide u Web of Science (Social Sciences Citation Index) je još uvek u toku.

Tokom 2024. godine na časopis su bila pretplaćena dva pravna i dva fizička lica. Nastavljena je razmena časopisa *Temida* sa dva časopisa iz zemlje i inostranstva.

Za izdavanje brojeva u 2024. godini VDS je dobilo finansijsku podršku od Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija RS.

Ostale publikacije

[Bibliografija naučnog časopisa Temide za period 1998-2022.](#)

Bibliografiju je pripremila Vesna Madžarac, viši dipl. bibliotekar za redakciju uzajamne baze, Odeljenje serijskih publikacija-analitika, Narodna biblioteka Srbije, i članica VDS. Bibliografija naučnog časopisa *Temida* po sadržini građe je specijalna, a po obuhvatu građe iscrpna što znači da obuhvata sve štampane članke i priloge u periodu 1998-2022. Bibliografija sadrži ukupno 860 bibliografskih jedinica i obuhvata period izlaženja od 1998. do 2022. godine (25 godina).

Informativni liflet [Rodna diskriminacija na tržištu rada i zlostavljanje na radu: kako prepoznati?](#) koja je namenjena svim pojedincima/kama koji/e se suočavaju sa preprekama prilikom zapošljavanja ili tokom trajanja radnog odnosa. Namena lifleta je da im pomogne da razlikuju rodnu diskriminaciju od drugih srodnih nepravilnosti vezanih za rad i zapošljavanje i osnaži ih u borbi za ostvarivanje svojih prava.

KAKO RAZLIKOVATI DISKRIMINACIJU I ZLOSTAVLJANJE NA RADU?

Diskriminacija

Zlostavljanje na radu

SLUŽBENA VDS INFO I POMOĆ ZA ŽITVAMA

RODNA DISKRIMINACIJA NA TRŽIŠTU RADA I ZLOSTAVLJANJE NA RADU: KAKO PREPOZNATI?

INFORMACIJE: javna agencija za usluge i podršku

POMOĆ: pomoć, razmatranje, savetovanje

UPOŠTAVKE: nezvanične institucije/akcije specijalizovane organizacije

Službeni telefon: 011 22 00 040, 065 230 04 21, 065 330 01 11

E-mail: vds@vds.gov.rs

Facebook: Vds Srbija na celi svet

Instagram: @vds_srbija_na_celi_svet

Logos: KVINNA, VDS, Diverzity

Ostale aktivnosti

VDS je poklonilo knjige i različita izdanja naučnog časopisa *Temida* biblioteci Železničko-tehničke škole u Beogradu.

Povodom osmog marta, VDS je organizovalo akciju prikupljanja knjiga za Kazneno-popravni zavod za žene u Požarevcu i uručilo im 400 knjiga za njihovu biblioteku.

U Bitef teatru je 26. januara 2024. godine pretpremijerno izvedena predstava *Prima Facie*, australijske spisateljice Suzie Miller. Na predlog producentkinje i glumice Maše Dakić, režiserke Anje Suše, kao i produkcije predstave, Bitef teatar je prihod od prodatih karata za pretpremijerno izvođenje predstave usmerio na VDS. Predstava ima za cilj da informiše, opomene i potencijalno dugoročno promeni perspektivu gledanja na slučajeve seksualnog zlostavljanja. Komad je nagrađen Tony i Oliver nagradama na Broadway-u i West End-u i predstavlja najuzbudljiviji i najznačajniji pozorišni događaj na dve najveće pozorišne scene protekle sezone: u Njujorku i Londonu.

Povodom novogodišnjih praznika, zaposlene u VDS su organizovale i podelile paketiće za decu žena žrtava nasilja u porodici koje su se tokom godine u kontinuitetu obraćale Službi *VDS info i podrška žrtvama*. Podeljeno je ukupno 10 paketića, za sedam devojčica i tri dečaka.

SARADNJA SA VISOKOŠKOLSKIM USTANOVAMA, UDRUŽENJIMA I NEZAVISNIM TELIMA, STRUČNA PRAKSA I MEĐUNARODNI PROGRAMI RAZMENE

Viktimološko društvo Srbije je naučna baza Univerziteta u Beogradu - Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju (FASPER). Tokom školske 2023/2024. i 2024/2025. godine članice i članovi VDS, prof. dr Slobodan Savić i doc. dr Nikola Petrović, gostovali su na predavanjima na FASPER na predmetima Viktimologija i Nasilje nad decom.

Tokom 2024. na stručnoj praksi u VDS bile su: Maja Dinić, Tara Stojković i Kristina Trajković, studentkinje na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Odeljenje za psihologiju.

UČEŠĆE ČLANOVA I ČLANICA VDS U RADU ORGANA I TELA MEĐUNARODNIH I DOMAĆIH ORGANIZACIJA I MREŽA

Jasmina Nikolić, direktorka VDS, učestvovala je u radu Upravnog odbora Saveza ženskih nevladinih organizacija „Mreža Žene Protiv Nasilja“, kao članica.

Jasmina Nikolić je imenovana za članicu Multidisciplinarnog tima za uspostavljanje Memorijalnog centra u znak sećanja na žrtve masovnog ubistva u Oglednoj osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar“ u Beogradu dana 3. maja 2023. godine.

Prof. dr Sanja Čopić je imenovana za članicu Radne grupe za uspostavljanje Memorijalnog centra u znak sećanja na žrtve masovnog ubistva u Oglednoj osnovnoj školi „Vladislav Ribnikar“ u Beogradu dana 3. maja 2023. godine (Odluka Vlade RS 05 broj 02-2049/2024 od 8. marta 2024. godine).

OSOBE KOJE SU BILE ANGAŽOVANE NA REALIZACIJI AKTIVNOSTI VDS U 2024. GODINI

Tokom izveštajnog perioda na realizaciji projekata i stalnih aktivnosti VDS bili su angažovani:

- 3 osobe u stalnom radnom odnosu – Jasmina Nikolić, direktorka VDS, Milica Luković Radaković, asistentkinja i rukovoditeljka Službe *VDS info i podrška žrtvama*, Mirela Osmanović, asistentkinja.
- 4 osobe su bile angažovane po ugovoru o autorskom delu – prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Sanja Čopić, dr Mirjana Dokmanović i mr Ljiljana Stevković.
- 2 volonterke – Marija Stupar i Tamara Stojković.
- 1 računovođa – Petra Dragišić, agencija Orenda d.o.o.
- 1 osoba koja administrira interent stranicu VDS – Tatjana Orelj.

Takođe, ističemo angažovanje u pojedinim projektnim i drugim aktivnostima i sledećih članica VDS: Nade Banjanin Đuričić, dr Nede Savić i Vesne Madžarac, na čemu im se zahvaljujemo.

**UČEŠĆE ČLANOVA I VOLONTERA VDS NA STRUČNIM I NAUČNIM
SKUPOVIMA I SEMINARIMA U ZEMLJI I INOSTRANSTVU
(U ime VDS ili sa prezentacijama aktivnosti VDS i sa njima povezanim
viktimološkim temama)**

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović

- Prijem povodom Dana nezavisnosti Meksika, organizovan od strane Ambasade Meksika, Hotel Metropol, Beograd, 12. septembar 2024.
- Mislilište o obrazovanju – otvorene tribine: izlaganje na tribini pod nazivom Univerzitet i diskriminacija, Rektorat Univerziteta u Beogradu, 9. oktobar 2024.
- Završna konferencija projekta „Podrška žrtvama i svedocima krivičnih dela u Srbiji“, OEBS, Beograd, 11. oktobra 2024.
- Učešće na Drugom regionalnom forumu o sprečavanju femicida, u organizaciji FemPlatz, 22. oktobar 2024.

Jasmina Nikolić

- Victim Support Europe Annual Conference 2024 ‘The Bridge Over Troubled Water: Celebrating and Strengthening Victim Support’, 22-23. maj 2024., Zagreb, Hrvatska.
- Sastanak umrežavanje Kvinna til Kvinna, Jun 2024, Vrnjačka Banja
- Završna konferencija projekta „Podrška žrtvama i svedocima krivičnih dela u Srbiji“, OEBS, Beograd, 11. oktobra 2024.
- Skupština Saveza ženskih NVO Mreža žena protiv nasilja, oktobar 2024, Beograd.
- Promocije publikacije [Women’s Rights in Western Balkans 2024](#) (*Ženska prava na Zapadnom Balkanu 2024*), događaja koji je organizovan u saradnji sa Delegacijom Evropske Unije u Beogradu i Kvinne till Kvinne u okviru 16 Dana aktivizma, decembar 2024., Beograd

Prof. dr Sanja Čopić

- Fokus grupa o pravnoj pomoći za žrtve tokom sudskih postupaka, Autonomni ženski centar i USIAD, Beograd, 23. maj 2024.
- Okrugli sto *Seksualno uznemiravanje: Od teorije i razumevanja do podrške žrtvama*, Institut društvenih nauka, Beograd, 26. septembar 2024. (predstavljanje rada: *Seksualno nasilje na fakultetima u Srbiji: Izazovi istraživanja i ključni rezultati*).
- Okrugli sto u organizaciji UNDP o nasilju u porodici upotrebom vatrenog oružja, 3. oktobar 2024. (online).

Milica Luković Radaković

- Tribina Prijavi, zaustavi: Prepoznamo i pomozimo, 7. mart 2024. godine, Moderna galerija centra za kulturu Lazarevac.
- Stručni skup pod nazivom Porodica pred izazovima savremenog društva-mogućnosti podrške i unapređenje saradnje, SOS Dečija sela Srbija u saradnji sa Opštinom Novi Beograd i Centrom za brigu o starima, deci i osobama sa invaliditetom, 15. maj 2024. godine, Beograd.

- Victim Support Europe Annual Conference 2024 ‘The Bridge Over Troubled Water: Celebrating and Strengthening Victim Support’, 22-23. maj 2024. godine, Zagreb, Hrvatska.
- Webinar „Od šutnje do rješenja: Sudska praksa u vezi s uznemiravanjem žena na radnom mjestu“, AIRE centar, 17. jun 2024.godine, online.
- Okrugli sto u organizaciji Odbora za ljudska prava Valjevo, 29. jul 2025, Beograd.
- Seminar „Zagovaranje za povećanje dostupnosti besplatne pravne pomoći za žene koje su preživele rodno zasnovano nasilje“, Fenomena, 26-28. avgust, Kopaonik.
- Manifestacija „I ja sam dete sa ove planete“, Centar za brigu o starima, deci i osobama sa invaliditetom “Novi Beograd” i Udruženje za pomoć mentalno nedovoljno razvijenim osobama „Novi Beograd“, 08. oktobar 2024. godine, Beograd.
- Tribina „Nasilje nije moć“, Beogradski centar za osobe sa invaliditetom u saradnji sa Opštinom Novi Beograd i Centrom za brigu o starima, deci i osobama sa invaliditetom, 9. decembar 2024., Beograd.
- Novobeogradska zimska bajka, Opština Novi Beograd i Centar za brigu o starima, deci i osobama sa invaliditetom, 21. decembar 2024. godine, Beograd.

Mirela Osmanović

- Sastanka Beogradskog regiona Mreža žene protiv nasilja, 29.02.2024. (online).
- Trening „Bezbednost i digitalno doba iz feminističke perspektive“, Alternativni centar za devojke, 19.-22.03.2024. godine, Zlatibor
- Tribina „Na kafi sa psihologom: Godinu dana od masovnih ubistava u Ribnikaru, Malom Orašju i Duboni.“, Hemofarm fondacija, 24.04.2024., Beograd
- Seminar u vezi sa konceptom „otuđenje od roditelja“ i srodni koncepti, Autonomni ženski centar, 24.-26. 05.2024., Beograd
- Tim bilding sastanak, Mreža žena protiv nasilja, Palić, 26.-28. 06. 2024.godine
- Webinar „From silence to solutions: Judicial particie onharassment of women in the workplace“, The Aire Centre, 17.06.2024., online
- Sastanak u Ambasadi Kanade sa poverenicom za zaštitu ravnopravnosti, Brankicom Janković, 23.07. 2024. godine, Beograd
- Seminar o femicidu, Autonomni ženski centar, 27.-29.09.2024., Beograd
- Manifestacija „I ja sam dete sa ove planete“, Centar za brigu o starima, deci i osobama sa invaliditetom “Novi Beograd” i Udruženje za pomoć mentalnedovoljno razvijenim osobama „Novi Beograd“, 05.10.2024., Beograd

MEDIJSKO ISTUPANJE ČLANOVA VDS

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović

TV Una, Popodne, Tema: Evropski dan žrtava, 22.02.2024.

K1, Uranak, Tema: Nedelja sećanja, 09.05.2024.

Prof. dr Sanja Čopić

RTV Vojvodina, Dnevnik, Tema: Evropski dan žrtava, 22.02.2024.

Radio Novi Sad 1, Novosti, Tema: Evropski dan žrtava, 22.02.2024.

Nova. S, Među nama, Tema: Evropski dan žrtava, 22.02.2024.

Blic TV, Jutro, Tema: Femicid, 13.03.2024.

RTS, Sve boje života, Tema: O položaju žrtava nasilja, 24.03.2024.

TV N1, Novi dan, Dan uživo, Tema: Radna grupa Memorijalni centar, 21.03.2024.

Insajder, Markrer, Tema: Radna grupa Memorijalni centar, 21.03.2024.
Novi magazin, Tema: Radna grupa Memorijalni centar, 28.03.2024.
TV Nova S, Probudi se (buđenje), Tema: Godišnjica masovnih ubistava, 03.05.2024.
TV AL Jazeera, Tema: Godišnjica masovnih ubistava, 03.05.2024.
TV Una, Reaktor, Tema: Godišnjica masovnih ubistava, 03.05.2024.
Radio Beograd 2, Rečeno i prećutano, Tema: Godišnjica masovnih ubistava, 07.05.2024

Jasmina Nikolić

N1, Dan uživo, Tema: Evropski dan žrtava, 23.02.2024.
Prva TV, Na mestu zločina, Tema: Peticija, 26.02.2024.
Una TV, Popodne, Tema: Evropski dan žrtava, 27.02.2024.
Kurir TV, Jutarnji program, Tema: Evropski dan žrtava, 28.02.2024.
Blic TV, Vesti, Tema: Nasilje u porodici, 16.07.2024.
K1, Uranak 1, Tema: Žrtve nasilja i diskriminacija: Koliko traje oporavak, 02.12.2024.

Milica Luković Radaković

Radio Beograd, Rečeno i prećutano, Tema: Evropski dan žrtava, 22.02.2024.
Blic TV, Jutro na Blic Tema: Peticija, 22.03.2024.
Mašina. RS, Tema: Peticija, 22.03.2024.
Euronews, Euronews Dan, Tema: Peticija, 04.04.2024.
Dnevni list Danas, Danas, Tema: Peticija, 16.4.2024.
Radio NS, Radio NS (prepodnevni program), Tema: Peticija, 25.04.2024.
Blic TV, Jutro na Blic, Tema: Godišnjica masovnih ubistava, 03.05.2024.
Blic TV, Blic dan, Tema: Usvajanje inicijative da se 3. i 4. maj proglaše danima sećanja na žrtve masovnih ubistava u Srbiji, 20.09.2024.

DONATORI

Tokom izveštajnog perioda realizaciju projekata i drugih aktivnosti VDS podržali su:

- Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija RS
- Sekretarijat za socijalnu zaštitu grada Beograda
- Kraljevina Švedska i Fondacija Kvinna till Kvinna
- OAK preko Trag fondacije
- Vlada Ujedinjenog Kraljevstva preko projekta AIRE centra/FemPlatz.
- UNDP/SEESAC
- Britansko srpski dobrotvorni fond.

Donatorima se i ovom prilikom zahvaljujemo.

Drugi načini finansiranja:

- Članarine
- Pretplata na naučni časopis *Temida*.

U Beogradu, januar 2025. godine